

TSL

Työväen Sivistysliitto

105

JULKAISUT

2009

TSL-julkaisut

Työväen Sivistysliitto TSL on vapaan sivistystyön järjestö, joka tarjoaa koulutusta aikuisväestölle. TSL julkaisee vuosittain useita oppimateriaaleja kurssien ja opintokerhojen tueksi sekä itseopiskeluun.

TSL-julkaisut käsittelevät yhteiskuntaa, taloutta, kansainvälistymistä, työelämää, aikuiskasvatusta, kulttuuria, järjestö- ja vuorovaikutustaitoja.

Erityistä huomiota julkaisuissa kiinnitetään kielen ymmärrettävyyteen. TSL on kustantanut myös useita selkokielistä julkaisuja.

Julkaisujen hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa mikäli toisin ei ole mainittu. Postituskulut lisätään hintaan. Kun julkaisu tilataan TSL-opintokeskukseen ilmoittautuneen opintokerhon tai kurssin käyttöön, siitä ei makseta arvonlisäveroa (8 %). TSL-julkaisujen tilaukset puh 0207 457 616 tai www.tsl.fi/kauppa.

Sisällys

Sisällys	4
Yhteiskunta	6
Kurssin muutos: Kestävään kasvuun ja hyvinvointiin	6
Talouskasvun hedelmät	6
Wal-Mart.....	7
Yhteisten asioiden hoitajat.....	7
Lyhyin askelin	8
Alku ideatalkoille.....	8
Työelämä	9
Aikaa on	9
Esteettömään osallistumiseen	9
Hygieniaosaamisen perusteita	10
Erilaiset ja samanlaiset	11
Tukeva tiimi	11
Kioski	12
Vähemmällä enemmän	12
Aikuiskasvatus	13
Kurssi läpi elämän	13
Opimme yhdessä.....	13
Järjestötoiminta	14
Lippulinnat.....	14
Yhdistyslaki	14

Selkokirjat	15
Seitsemän veljestä	15
Helmi Haapasen kansalaissota	15
Kettu lentää	16

Taskumatti-sarja	17
Reilua retoriikkaa	17
Opi kuuntelemaan	17
Monikulttuurisuus työelämässä	18
Neuvotellen sopimukseen	18
Vuorovaikutustaidot ryhmässä	19
Tukihenkilön taskumatti	19
Yhdistyksen kokous	20
Puhe paikallaan	20
Yhdessä jaksamme paremmin	21
Dialogi	21
Kirjoittajan eväät	22

Material på svenska	23
Mångkultur i arbetslivet	23
Växelverkan – interaktion i grupp	23

Yhteiskunta

Kurssin muutos: Kestävään kasvuun ja hyvinvointiin

Toim. Heikki Taimio
TSL 2009, 352 sivua hinta 20 euroa (sis.alv) ISBN 978-951-701-524-0

Kaksikymmentäkuusi talous- ja yhteiskuntatieteilijää käsittelee suomalaisen hyvinvointipolitiikan haasteita. Kirjoittajat pohtivat minkälaista talouskasvua todella halutaan ja pystytäänkö eriarvoisuutta sekä tuloeroja

todella vähentämään. Kirja toimii myös talous- ja yhteiskuntapoliittisten kurssien ja tilaisuuksien opinollisena lähdemateriaalina.

Talouskasvun hedelmät

Kuka sai ja kuka jäi ilman?

Toim. Heikki Taimio
TSL 2007, 240 sivua hinta 20 euroa (sis. alv)
ISBN 978-951-701-514-1

Suomi nousi 1990-luvun alun syvästä lamasta vahvan talouskasvun ansiosta. Mutta miten talouskasvun hedelmät ovat jakautuneet? Mitä on tapahtunut kansalaisten eriarvoisuudelle? Ketkä rikastuivat? Jäikö joku osattomaksi?

Wal-Mart

Globalisaation kova ydin

Toim. Nelson Lichtenstein
TSL 2006, 2008 sivua,
hinta 18 euroa (sis. alv),
ISBN 951-701-509-7

Ensimmäinen suomenkielinen kokonaisesitys Wal-Martista, amerikkalaisesta megaluokan kauppaketjusta. Amerikkalaisen professori Nelson Lichtensteinin kokonainen tutkijaryhmä tarkastelee Wal-Martin vaikutusta

maailmantalouteen, tuotantoketjuihin ja työoloihin. Suomenkielisen käännöksen esipuheen on kirjoittanut dosentti Tapio Bergholm.

Yhteisten asioiden hoitajat

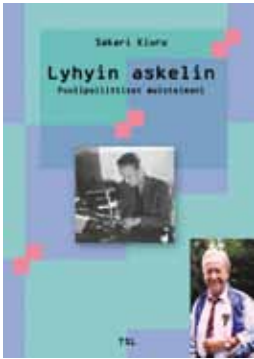
Toim. Teuvo Varjas
TSL 2006, 154 sivua,
hinta 12 euroa (sis. alv),
ISBN 951-701-508-9

Kirjan haastattelut ja artikkelit käsittelevät suomalaisen yhteiskunnan selviytymistä sotien jälkeisenä aikana, hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista ja Suomen nousua yhdeksi Euroopan mallimaaksi.

Sopimusyhteiskunta ja kolmikantayhteistyön merkitys nousevat kirjan merkittäväksi anniksi.

Lyhyin askelin

Puolipoliittiset muistelmat

Sakari Kiuru

TSL 2004, 200 sivua,

hinta 8 euroa,

ISBN 951-701-486-4

Yleisradion eläkkeellä oleva pääjohtaja Sakari Kiuru kuvailee uraansa ja osallisuuttaan poliittisessa toiminnassa, työväen sivistystyössä ja osuuskauppaliikkeessä. Muistot lapsuudesta ja nuoruudesta muodostavat merkittävän osan kirjasta. Kiurun ensimmäinen vakinainen työpaikka oli Työväen Sivistysliiton opintosihteerinä. Myöhemmin hän toimi TSL:n puheenjohtajana.

Alku ideatalkoille

Vappu ja Ilkka Taipale

TSL 2008, 78 sivua,

hinta 10 euroa,

ISBN 978-951-701-520-2

Alku Ideatalkoille -kirjanen on syntynyt ideasta tuottaa lyhyitä ehdotuksia, jotka kukin sisältäisivät vain yhden konkreettisen ja toimivan ehdotuksen/innovaation tai menettelytapauudistusesityksen. Olisi hyödyllistä ryhtyä järjestelmällisemmin keräämään konkreettisia, lyhyitä uudistusehdotuksia, kuten 1960- ja 1970-lukujen legendaarisissa työryhmissä.

Työelämä

Aikaa on

Haaveena kokonainen elämä

Sirpa Puolakka ja Tuula Pasanen (toim.)
TSL 2005, 80 sivua,
hinta 10 euroa (sis. alv),
ISBN 951-701-501-1

Usein huokaamme, että olisi sija aikaa enemmän! Työpaikkojen toimintakulttuuri ja yhteiskunta luovat raamit, joiden sisällä yksittäiset tekevät ajankäyttöä ja elämäntapaa koskevia päätöksiä.

Kirja auttaa lukijaa ymmärtämään omaa ajankäyttöään ja suomalaista elämäntapaa. Kirja sisältää tehtäviä ja sopii opintokerhojen työvälineeksi.

Esteettömään osallistumiseen

Koulunkäynnin tukemisen ja ohjauksen opas

Anne Leinonen ja Minna Mattila-Aalto
TSL 2004, 104 sivua,
hinta 15 euroa,
ISBN 951-701-488-0

Kirja tukee koulunkäyntiavustajan työtä, jonka keskeisenä päämääränä on erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten osallistumismahdollisuuksien lisääminen. Kirja kuvaa

koulunkäyntiavustajan työn käytäntöjä. Kirjassa käsitellään lyhyesti ihmisen kehityksen kokonaisval-

Työelämä

taisuutta, erityisen tuen tarvetta ja vuorovaikutusta avustajan työn lähtökohtina. Kirjassa hahmotellaan kuntoutuksen toimintakenttää ja siinä toimimisen edellyttämää moniammatillista yhteistyötä.

Hygieniosaamisen perusteita

Marjut Heikkilä ja Lea
Torvinen
TSL 2002, 106 sivua,
hinta 12 euroa,
ISBN 951-701-468-6

Kirja käsittelee laajasti elintarvikehygieniaan liittyviä kysymyksiä ja valmentaa lukijaa osaamistestiin. Elintarvikkeiden kanssa työskenteleviltä vaaditaan todistus hygieniosaamisesta. Aineisto kattaa niin

lakipykälät kuin käytännön tilanteet. Todistuksen saa suorittamalla hygieniosaamistestin. Tämä helposti omaksuttava aineisto sopii myös omatoimiseen sekä opintokerhoissa tapahtuvaan opiskeluun. Molemmat kirjan kirjoittajat ovat toimineet pitkään terveystarkastajina kunnallisen ympäristöterveydenhuollon palveluksessa.

Työelämä

Erilaiset ja samanlaiset

Pohdintoja sukupuolten tasa-arvosta työelämässä

Outi Mietala ja työryhmä
TSL 2001, 48 sivua,
hinta 4 euroa (sis. alv),
ISBN 951-701-462-7

Kirja herättää keskustelua naisten ja miesten yhteistyön eduista ja karikoista työelämässä. Miesten ja naisten on rakennettava tasa-arvo yhdessä kuunnellen, keskustellen ja pyrkimällä ymmärtämiseen. Konkreettinen aloitus on työpaikan tasa-arvosuunnitelman laatiminen.

Siihen tämä kirjanen tarjoaa taustaa.

Tukeva tiimi

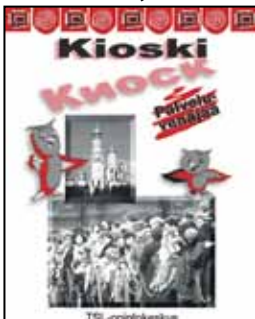
TSL 2001, 62 sivua,
hinta 6 euroa,
ISBN 951-701-465-1

Kirja on tarkoitettu ihmisille, jotka tekevät työtään tiimiorganisaatiossa tai tiimin kaltaisessa joukossa. Lähin työyhteisö voi olla ympäristö, jossa työtehtäviin liittyvä luovuus saa kukoistaa, innostuksella on jakajia ja tu-

kijoita, yhteisen työn tekeminen synnyttää vankkaa toveruutta. Tähän voidaan tietoisesti pyrkiä ja päästä, kun siihen on yhteinen tahto. Kirjassa on kysymyksiä ja tehtäviä tiimin työkaluiksi.

Kioski

Palveluvenäjää

Tatjana Koponen ja
Maija Salmi
TSL 1999, 110 sivua,
hinta 2 euroa (sis. alv),
ISBN 951-701-453-8

Kirja on venäläisiä asiakkaita palveleville tarkoitettu opas. Kirja käsittelee venäläistä tapakulttuuria. Ei edellytä aikaisempia venäjän kielen

opintoja. Kirja sopii kertauksena alkeet jo hallitseville.

Vähemmällä enemmän

TSL 2008, 50 sivua,
hinta 10 euroa (sis. alv),
ISBN: 978-951-701-518-9

Kunnissa eletään muutosten aikaa. Kuntaliitoksia tehdään ja yhteistoiminta-alueita perustetaan.

Palveluja ulkoistetaan ja organisaatioita yksinkertaistetaan. Muutokset vaikuttavat henkilöstön työsuhteisiin ja työhön. Mitä

muutoksista pitäisi tietää, kuinka toimia muutostilanteessa, kuinka valvoa etuja? Näihin kysymyksiin etsitään vastauksia tämän oppaan avulla. Lukujen lopussa on tiedon soveltamista oman kunnan tilanteeseen ja oman työhön auttavia tehtäviä. Opas soveltuu myös opintokerhon oppimateriaaliksi.

Aikuiskasvatus

Kurssi läpi elämän

Ulla Puro
TSL, 2. kokonaan uudistet-
tu painos 2008, 84 sivua,
hintaa 20 euroa,
ISBN 978-951-701-521-9

Kurssi läpi elämän -opas on tarkoitettu oman työnsä ohessa kouluttaville. Julkaisu kuvaa aikuisten opettamisen taitoa lyhytkestoisissa lähiopetustilanteissa, kursseilla. Oppaassa esitetty

käsitys oppimisesta kiteytyy sanoihin yhdessä toimien, yhdessä kokeen ja rakentaen.

Opimme yhdessä

Ryhmän jäsenen, ohjaajan ja tutorin opas

TSL, 3. uudistettu painos
2003, 66 sivua,
hintaa 8 euroa,
ISBN 951-701-480-5

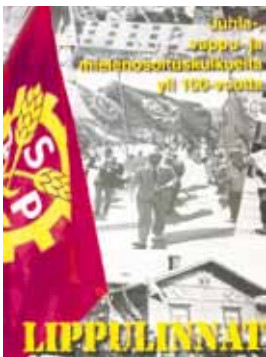

Kirja opastaa itsenäisen, omaehtoisen opiskeluryhmän toimintaan, oppimista edistäviin työtapoihin, ohjaajan ja tutorin tehtäviin ja asemaan ryhmässä. Kirja korostaa vapaaehtoisuuden, erilaisuuden ja tasavertaisuuden merkitystä yhdessä oppimisen elinehtoina. Kirja antaa neuvoja verkossa opiskelevalle ryhmälle.

Kirja antaa neuvoja verkossa opiskelevalle ryhmälle.

Järjestötoiminta

Lippulinnat

TSL 2005, 96 sivua,
 hinta 20 euroa (sis. alv),
 ISBN 951-701-497-X

Kirja kertoo työväenliikkeen kulkueista ja juhlisista 1900-luvun alusta tähän päivään. Kirja pitää sisällään yli sata valokuvaa, tietoa kulkueen järjestämisestä, liputuksesta ja juhlapuheen pitämisestä.

Yhdistyslaki

Risto Paananen
 TSL 2001, 6. painoksen
 tarkistus Riitta Lae
 63 sivua,
 hinta 7 euroa (sis. alv),
 ISBN 951-701-459-7

Kirja esittelee yhdistyslain säännökset kansantajuisesti. Se sopii käsikirjaksi jokaiselle kansalaistoimintaan osallistuvalla tai siihen mukaan aikovalle. Uuden

yhdistyksen perustajille se on hyvä opas jo sääntöjä laadittaessa.

Selkokirjat

Seitsemän veljestä

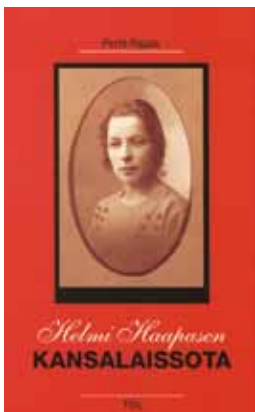
Aleksis Kivi, selkokielelle mukauttaneet Helvi Ollikainen ja Pertti Rajala

TSL, uudistettu painos 2006, 84 sivua, hinta 10 euroa, ISBN 951-701-397-3

Aleksis Kiven alkuperäistä tekstiä on lyhennetty ja kieltä muokattu helpom-

maksi ymmärtää. Kirja sopii suomea opiskeleville ulkomaalaisille ja muille selkokielestä hyötyville.

Helmi Haapasen kansalaissota

Pertti Rajala

TSL 1997, 96 sivua, hinta 5 euroa (sis. alv), ISBN 951-701-443-0

Helmi Haapainen oli 16-vuotias tyttö vuonna 1918, kun hän joutui kansalaissodan kurimukseen. Pertti Rajala kuvaa ymmärrettävällä selkokielellä Helmi Haapalaisen kertoman perusteella työväestön elämää ja mielialoja Tampereella sota-ajan ankarissa olosuhteissa.

Selkokirjat

Kettu lentää

ja muita kansansatuja selkokielellä

Pertti Rajala

TSL 1990, 63 sivua,

hinta 3 euroa (sis. alv),

ISBN 951-701-317-5

Kirja sisältää kaksikymmentä kuusi tuttua ja vähän vieraampaakin satua. Kuvituksena on valokuvia ja Anita Takalan piirroksia. Kirja sopii ääneen luettavaksi, myös oheismateriaaliksi kouluihin ja ulkomaalaisten suomen kielen opiskeluun.

Taskumatti-sarja

Reilua retoriikkaa

Ulla Puro ja Tuula Pasanen
(toim.)

TSL 2007, 87 sivua,

hinta 5 euroa,

ISBN 978-951-701-512-7

Oppaassa esitellään puheenpitämisen taidon retoriiset perusteet. Sisältö perustuu antiikin puhetaidon eli retoriikan oppeihin, niiden tulkintaan ja soveltamiseen.

Opi kuuntelemaan

Päivi Vartiainen-Ora

TSL toinen uudistettu painos

2005, 87 sivua,

hinta 5 euroa,

ISBN 951-701-471-6

Opas on tehty avuksi ihmiselle joka haluaa kehittää kuuntelemisen taitoa. Opi kuunteleminen antaa käytännönläheisiä ohjeita ja opettaa kuuntelemaan aktiivisesti.

Ohjeita on havainnollistettu lukuisilla esimerkeillä.

Taskumatti-sarja

Monikulttuurisuus työelämässä

Päivi Vartiainen-Ora
TSL 2005,
84 sivua, hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-496-1

Ajankohtainen ja kiinnostava opas johdattaa kohtaamaan erilaisuutta ja ennakkoluuloja. Antaa selkeää tietoa kulttuurieroista ja eväitä yhteistyöhön mm. työpaikoille, joissa on työntekijöitä eri kulttuureista.

Neuvotellen sopimukseen

Hannu Oikarinen, Ulla Puro ja Mervi Ylitalo
TSL 2004, 86 sivua,
hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-489-9

Tiiviissä ja selkeässä oppaassa kuvataan neuvottelun kulku ongelmasta päätökseen. Neuvottelija-opas antaa hyviä ja toimivia ohjeita neuvottelutilanteita varten.

Taskumatti-sarja

Vuorovaikutustaidot ryhmässä

Jari Hakanen ja Ulla Puro
TSL, 7. painos 2004,
66 sivua, hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-420-1

Oppaassa käsitellään yhteistoiminnallisia vuorovaikutustaitoja: avoimuutta, luottamusta, kuuntelemista, erilaisuuden kohtaamista, ristiriitojen käsittelykykyä, palautteen antamista sekä kateudesta irtautumista.

Tukihenkilön taskumatti

Esa Nyman
TSL 2003, 40 sivua,
hinta 5 euroa ,
ISBN 951-701-482-1

Opas on tarkoitettu henkilölle, joka on jo mukana tai ainakin vakavasti harkitsee vapaaehtoista auttamista sairaan, vanhuksen, vammaisen, yksinäisen tai muun apua tarvitsevan tukena.

Taskumatti-sarja

Yhdistyksen kokous

Tuula Pasanen ja Ulla Puro
TSL 9. painos 2003,
45 sivua, hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-416-3

Opas käsittelee yhdistyksen kokouksen pelisääntöjä. Oppaassa selvitetään kokouksen kulku valmistelusta päätösten toimeenpanoon. Erinomainen pika-apu kokouksen toimihenkilöille ja osanottajille.

Puhe paikallaan

Tuula Pasanen ja Ulla Puro
TSL, 5. painos 2002,
56 sivua, hinta 5 euroa
ISBN 951-701-388-4

Taskumatti on tehty avuksi ihmisille, joiden tehtäviin kuuluu silloin tällöin pitää puhe. Puhe paikallaan antaa käytännönläheisiä ohjeita puheen valmistelemisesta ja pitämisestä. Ohjeita on havainnollistettu lukuisilla esimerkeillä.

Taskumatti-sarja

Yhdessä jaksamme paremmin

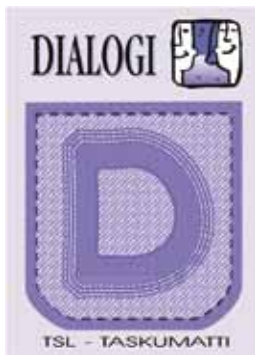
Sirpa Puolakka
TSL 2001, 52 sivua,
hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-464-3

Kirja kuvaa, mitä työssä jakaminen on ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat – niin yksilölliset, organisatoriset kuin työyhteisöönkin liittyvät. Tärkein avain ongelmien ratkaisuun on hyvä vuorovaikutus kaikkien osapuolien kes-

ken on mahdollista oppia sekä omakohtaisesti että yhdessä.

Dialogi

Yhdessä ajattelemisen taito

Ulla Puro ja Janne Matikainen
TSL 2000, 68 sivua,
hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-409-0

Millaista on laadukas keskustelu, joka tuottaa mahdollisimman hyvän päätöksen? Dialogin taitoa tarvitsee jokainen työ- ja yksityiselämässä, opiskelussa ja vapaa-ajan harrastuksissa.

Kirjoittajan eväät

Kirsi-Marja Kekki
TSL 1998, 40 sivua,
hinta 5 euroa,
ISBN 951-701-446-5

Lyhyt esitys siitä, kuinka saat aikaan tekstiä, jonka lukija ymmärtää oikein ja jaksaa lukea. Mukana on runsaasti esimerkkejä ja apuneuvoja tekstin työstämiseen.

Material på svenska

Mångkultur i arbetslivet

Päivi Vartiainen-Ora,
översättning Britta Lindblom
TSL 2007, 84 sidor,
priset 5 eur,
ISBN 978-951-701-511-0

Fickboken talar om invandra-
re och deras kulturbakgrun-
der i det finländska arbets-
livet. En kulturellt medveten
människa strävar efter att se
andra kulturer som likvärdiga
med den egna kulturen. Av-
sikten med denna fickboke är
att öka vår kulturkänedom.

Växelverkan – interaktion i grupp

Jari Hakanen och Ulla Puro,
översättning Britta Lindblom
TSL 2006, 60 sidor,
priset 5 eur ,
ISBN 951-701-506-2

Denna fickbok är att var och
en, antingen ensam eller till-
sammans med andra med
hjälp av den kan fundera ut
vad som ingår i god samar-
betsförmåga och vilka starka
sidor gruppen har och vilka
utvecklingsbehoven är.